

1960-1970

• De natuur mag zijn loop hebben • woonwijk in het groen • spanning tussen hier en daar • lokaal en globaal ontwerpen • doorkijkpark van Warnau en Boer • schoonheid in de verkavelde polder van Altena • Mien Ruys en J.T.P. Bijhouwer herijken het natuurbesef • als rijp koren zo warm

Louis le Roy

108

De natuur als onthaaster. De natuur die in alle rust zijn gang kan gaan zonder menselijk ingrijpen. Waarom al het zoete water uit Nederland pompen en daarna weer zout water zoet maken. Louis le Roy vraagt zich af wanneer we uiteindelijk wakker worden uit onze droom van beheersbare, maakbare cultuur in een steeds snellere maatschappij. Le Roy wil een benadering van de natuur waarbij het de natuur toegestaan wordt zijn werk te doen. Zowel bovengronds als ondergronds. Daartoe komt de ontwerper tot een manier van landinrichting die vooral variëteit stimuleert. Lichtinval moet op diverse niveaus opgevangen kunnen worden, bacteriën moeten jarenlang ongestoord hun gang kunnen gaan, muurtjes moeten open blijven en niet afgesloten. Water moet contact blijven houden met de grondwaterlaag om zo logische vegetatie te bevorderen. Eigenlijk moeten de mechanische ingrepen van de mens erop gericht zijn de reeds eeuwenlange cirkelgang der materie te versterken. 'Onder de grond wordt harder en efficiënter gewerkt dan daarboven.'

In 1966 legt Louis le Roy in Heerenveen volgens ecologische principes het Kennedyplantsoen aan. Menselijke directie wordt tot een minimum beperkt. Dat levert in de wereld van de plantsoenendiensten in de jaren zeventig de nodige opschudding op. Het blijkt best arbeidsintensief om spontane natuur te beschermen. Het later streng verboden landbouwgif DDT is nog volop verkrijgbaar. Gazons horen kort geknipt en zonder klaver en paardebloem te

zijn. Eenzijdigheid in plantkeuze leidt tot scheefgroei en insectenplagen. Sedert zijn eerste stadsplantsoen heeft Le Roy een ware kruistocht gehouden, zoals hijzelf zegt om aan het pessimisme van de jaren zeventig te ontsnappen. In de jaren tachtig verbijstert hij vriend en vijand met zijn 'ecokathedraal', een terrein van drie hectare dat wordt volgestort met tweeduizend vrachtauto's stenen, puin en zand, waarop de natuur zijn gang kan gaan. Met groot, verrassend resultaat. In de biotoop fladderen vlinders die men alleen in Zuid-Frankrijk placht tegen te komen. Zijn de muren weer overgroeid, dan storten we weer nieuw. Friezen op Friezenreünie brengen allemaal een steentje mee. De publieke opinie is in de loop van de jaren veranderd van zware scepsis tot laaiende bewondering. De ecokathedraal is nu in handen van de stichting Estafette om het werk aan de komende generaties door te geven. Le Roy ontvangt officiële prijzen en zijn destijds extreme standpunten zijn basis geworden voor brede maatschappelijke discussie. Terug te vinden van de kasteeltuin in Baexum tot de Blauwe Kamer in Wageningen. Louis le Roy geeft de natuur de ruimte terug om in alle rust zijn gang te gaan, werk te doen, vooral ten faveure van de hopelijk straks ook onthaaste mens.